

แบบรายงานการพัฒนาความรู้ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘
รอบการประเมินที่ ๒ : วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๘ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘

ชื่อ-สกุล	นางสาวขวัญจิตร กะหมั่ง	ตำแหน่ง	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
สังกัด	สถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา		
วิชา	พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐		
หน่วยงานที่จัด	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน		
สถานที่อบรม	การพัฒนาทางไกลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-training)		
วันที่อบรม	๑๖ - ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๘		

สรุปสาระสำคัญที่ได้จากการเรียนรู้

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

เป็นกฎหมายรองรับ “สิทธิได้รู้” ของประชาชนที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐ โดยประชาชนไม่จำเป็นต้องมีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารนั้น โดยจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อปกป้องประโยชน์ของตนเอง ปกป้องสาธารณะ และเพื่อการมีส่วนร่วมในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

นิยามและความหมายพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

ข้อมูลข่าวสารของราชการ หมายถึง ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ หรือควบคุมดูแลโดยหน่วยงานของรัฐ

หน่วยงานของรัฐ หมายถึง ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี องค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐ และหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม ประวัติการทำงาน หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย

สิทธิการรับรู้ของประชาชนตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

๑. สิทธิรับรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ

- การตรวจค้นได้จากราชกิจจานุเบกษา สำหรับข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยโดยวิธีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษามาตรา ๗ ดังนี้

มาตรา ๗ หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

- (๑) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน
- (๒) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน
- (๓) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสาร หรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ
- (๔) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบายหรือการตีความเฉพาะที่จัดให้มีขึ้น เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง
- (๕) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

- การใช้สิทธิเข้าตรวจดูได้ด้วยตนเอง ณ สถานที่ที่หน่วยงานกำหนดและจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารนั้นไว้สำหรับข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙ ดังนี้

มาตรา ๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(๑) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

(๒) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๗ (๔)

(๓) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ

(๔) คู่มือหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน

(๕) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงมาตรา ๗ วรรคสอง

(๖) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีการลักษณะผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

(๗) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

(๘) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๑ นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว หรือที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูแล้ว หรือที่จัดไว้ให้ประชาชนได้ค้นคว้าตามมาตรา ๒๖ ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการและคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควร ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่ผู้นั้นขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุอันควร

มาตรา ๒๖ ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษาหรือมีอายุครบกำหนดนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการจัดให้ข้อมูลข่าวสารนั้น ให้หน่วยงานของรัฐส่งมอบให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากรหรือหน่วยงานของรัฐตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาเพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า

กำหนดเวลาต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการ ดังนี้

๑) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๔ เมื่อครบกำหนด ๗๕ ปี

๒) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๕ เมื่อครบกำหนด ๒๐ ปี และอาจขยายเวลาได้ดังนี้

- หน่วยงานของรัฐยังจำเป็นต้องเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารของราชการไว้เอง เพื่อประโยชน์ในการใช้สอย โดยต้องจัดเก็บให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าตามที่จะตกลงกับหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร

- หน่วยงานของรัฐเห็นว่าข้อมูลข่าวสารของราชการนั้นยังไม่ควรเปิดเผยโดยมีคำสั่งขยายเวลากำกับไว้เป็นการเฉพาะราย คำสั่งขยายเวลานั้นให้กำหนดระยะเวลาไว้ด้วย แต่จะกำหนดไว้คราวละ ๕ ปีไม่ได้

๒. สิทธิร้องเรียน

การร้องเรียนตามมาตรา ๑๓ หากผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐ

๑) ไม่ส่งข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ และมาตรา ๒๓ (๓) ไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

๒) ไม่จัดส่งข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนเข้าตรวจดูตามมาตรา ๙

- ๓) ปฏิบัติงานล่าช้าในการพิจารณาให้ข้อมูลข่าวสารหรือเพิกเฉย
- ๔) ผ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
- ๕) ผ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี

๓. สิทธิอุทธรณ์

๑) หน่วยงานของรัฐปฏิเสธไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ขอตรวจสอบหรือขอสำเนา หรือสำเนาพร้อมรับรองความถูกต้อง

๒) หน่วยงานรัฐไม่รับฟังคำคัดค้านโดยจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอ

๔. สิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์การได้เสียของตน

๑) ประชาชนมีสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่อาจมีผลกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของตน โดยทำหนังสือถึงเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบภายในเวลา ๑๕ วัน นับแต่วันได้รับแจ้ง

๒) กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน ประชาชนมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัย ภายใน ๑๕ วันนับตั้งแต่วันได้รับคำสั่ง

ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐไม่ต้องเปิดเผย

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ได้กำหนดประเภทของข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในข่ายหรือข้อยกเว้นที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ดังนี้

๑) ข้อมูลข่าวสารที่ห้ามมิให้เปิดเผย

ตามมาตรา ๑๔ ข้อมูลข่าวสารที่อาจทำให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ พระราชบัญญัติกำหนดว่า จะเปิดเผยมิได้

๒) ข้อมูลข่าวสารที่อาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผย

ตามมาตรา ๑๕ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งใดอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้อง

๑) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

๒) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการป้องกัน การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจ หรือการรู้แหล่งที่มาของข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

๓) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใดแต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเข้าใจหรือคำแนะนำ

๔) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

๕) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

๖) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองไม่ให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น

๗) กรณีอื่นตามพระราชกฤษฎีกากำหนด

คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่ามีเปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจโดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการได้ ตามที่กำหนดไว้พระราชบัญญัตินี้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

๑) การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามมาตรา ๗ ตามมาตรา ๙ ตามมาตรา ๑๑ ตามมาตรา ๑๔ ตามมาตรา ๑๕ ตามมาตรา ๒๖

๒) ข้อมูลข่าวสารของราชการสามารถเปิดเผยได้ภายใต้หลักการที่ว่า “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” โดยข้อยกเว้นจะมีได้เฉพาะกรณีที่มีกฎหมายกำหนดว่าไม่ต้องเปิดเผยเท่านั้น

๓) ข้อมูลข่าวสารของราชการ หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารนั้นต้องอยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ

๔) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ จะเปิดเผยมิได้ ตามมาตรา ๑๔

(ลงชื่อ)

(นางสาวขวัญจิตร กะหม้ง)

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

(ลงชื่อ)

(นายวิญญู เสมียนรัมย์)

ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ให้เพื่อแสดงว่า

นางสาวขวัญจิตร กะหมัง

ได้ผ่านการพัฒนาทางไกลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

วิชา พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

[รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 3 ชั่วโมง]
ให้ไว้ ณ วันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2568

(นายปิยวัฒน์ ศิวรักษ์)
เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

